KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 20.5.2020 r.
COM(2020) 511 final

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Chorwacji na 2020 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Chorwację programu konwergencji na 2020 r.

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Chorwacji na 2020 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Chorwację programu konwergencji na 2020 r.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych[1], w szczególności jego art. 9 ust. 2,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania[2], w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W dniu 17 grudnia 2019 r. Komisja przyjęła roczną strategię zrównoważonego wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2020 r. Uwzględniła ona w należytym stopniu Europejski filar praw socjalnych proklamowany przez Parlament Europejski, Radę i Komisję w dniu 17 listopada 2017 r. W dniu 17 grudnia 2019 r. na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 Komisja przyjęła również sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania, w którym wskazała Chorwację jako jedno z państw członkowskich, w przypadku których przeprowadzona zostanie szczegółowa ocena sytuacji.

(2) Sprawozdanie krajowe na 2020 r. dotyczące Chorwacji[3] zostało opublikowane w dniu 26 lutego 2020 r. Zawiera ono ocenę postępów Chorwacji w realizacji zaleceń dla tego

[1] Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.
[2] Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.
[3] SWD(2020) 510 final.

kraju, przyjętych przez Radę w dniu 9 lipca 2019 r.[4], działań następczych podjętych w związku z zaleceniami z poprzednich lat, a także postępów Chorwacji w realizacji jej krajowych celów w ramach strategii „Europa 2020". Sprawozdanie to objęło również szczegółową ocenę sytuacji przeprowadzoną na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, której wyniki opublikowano w dniu 26 lutego 2020 r. W wyniku analizy Komisja doszła do wniosku, że w Chorwacji występują zakłócenia równowagi makroekonomicznej związane z wysokim poziomem długu publicznego, zadłużenia sektora prywatnego i zadłużenia zagranicznego przy niskim potencjale wzrostu gospodarczego.

(3) W dniu 11 marca 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia oficjalnie uznała epidemię COVID-19 za globalną pandemię. Pandemia stanowi poważne zagrożenie w zakresie zdrowia publicznego dla obywateli, społeczeństw i gospodarek. Znacznie obciąża krajowe systemy ochrony zdrowia i wywołuje zakłócenia w globalnych łańcuchach dostaw, wahania na rynkach finansowych, wstrząsy popytu konsumpcyjnego oraz negatywne efekty w różnych sektorach. Stwarza zagrożenie dla zatrudnienia, dochodów obywateli oraz działalności przedsiębiorstw. Doprowadziła do silnego wstrząsu gospodarczego, który już teraz ma poważne konsekwencje dla Unii Europejskiej. W dniu 13 marca 2020 r. Komisja przyjęła komunikat[5] wzywający do skoordynowanej reakcji gospodarczej na kryzys, obejmującej wszystkie istotne podmioty na poziomie krajowym i unijnym.

(4) Kilka państw członkowskich ogłosiło stan nadzwyczajny lub wprowadziło środki nadzwyczajne. Wszelkie tego typu środki powinny być wprowadzane pod warunkiem, że są ściśle proporcjonalne, konieczne, ograniczone w czasie i zgodne ze standardami europejskimi i międzynarodowymi. Powinny one podlegać nadzorowi demokratycznemu i niezależnej kontroli sądowej.

(5) W dniu 20 marca 2020 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie uruchomienia ogólnej klauzuli korekcyjnej w ramach paktu stabilności i wzrostu[6]. Klauzula, jak określono w art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 3, art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1466/97 oraz w art. 3 ust. 5 i art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1467/97, ułatwia koordynację polityk budżetowych w czasie poważnego pogorszenia koniunktury gospodarczej. W swoim komunikacie Komisja przedstawiła Radzie opinię, że biorąc pod uwagę przewidywane poważne pogorszenie koniunktury gospodarczej w wyniku pandemii COVID-19, obecna sytuacja pozwala na uruchomienie klauzuli. W dniu 23 marca 2020 r. ministrowie finansów państw członkowskich zgodzili się z oceną Komisji. Uruchomienie ogólnej klauzuli korekcyjnej pozwala na czasowe odstępstwo od ścieżki dostosowania prowadzącej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego, pod warunkiem że nie zagraża to stabilności finansów publicznych w średnim okresie. W przypadku części naprawczej Rada może również zdecydować, na podstawie zalecenia Komisji, o przyjęciu zmienionego kursu polityki budżetowej. Ogólna klauzula korekcyjna nie zawiesza procedur paktu stabilności i wzrostu. Pozwala ona państwom członkowskim na odstąpienie od wymogów budżetowych, które miałyby zastosowanie w normalnych warunkach, a jednocześnie umożliwia Komisji i Radzie wprowadzenie niezbędnych środków koordynacji polityki w ramach paktu.

---

4 Dz.U. C 301 z 5.9.2019, s. 117.
5 COM(2020) 112 final.
6 COM(2020) 123 final.

(6) Potrzebne są stałe działania, aby ograniczać i kontrolować rozprzestrzenianie się pandemii, wzmocnić odporność krajowych systemów ochrony zdrowia, złagodzić skutki społeczno-ekonomiczne za pomocą środków wspierających przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe oraz aby zapewnić odpowiednie warunki bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy w celu wznowienia aktywności gospodarczej. Unia powinna w pełni wykorzystywać dostępne jej narzędzia, aby wspierać wysiłki państw członkowskich w tym zakresie. Jednocześnie państwa członkowskie i Unia powinny wspólnie przygotowywać środki konieczne do przywrócenia normalnego funkcjonowania naszych społeczeństw i gospodarek oraz zrównoważonego wzrostu gospodarczego, uwzględniając między innymi transformację ekologiczną i cyfrową oraz wyciągając wnioski z kryzysu.

(7) Kryzys związany z COVID-19 unaocznił elastyczność, jaką zapewnia jednolity rynek, umożliwiając dostosowanie się do nadzwyczajnych sytuacji. Aby jednak zapewnić szybkie i sprawne przejście do etapu odbudowy gospodarki oraz przywrócenia swobodnego przepływu towarów, usług i pracowników, należy znieść nadzwyczajne środki utrudniające normalne funkcjonowanie jednolitego rynku, gdy tylko przestaną one być konieczne. Obecny kryzys pokazał, że sektor ochrony zdrowia musi dysponować planami gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej, które powinny w szczególności obejmować ulepszone strategie zakupów, zdywersyfikowane łańcuchy dostaw oraz rezerwy strategiczne podstawowych produktów i materiałów. Są to kluczowe elementy konieczne do opracowania szerzej zakrojonych planów gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej.

(8) Prawodawca Unii już znowelizował odpowiednie ramy legislacyjne[7], aby umożliwić państwom członkowskim uruchomienie wszystkich niewykorzystanych zasobów z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w celu przeciwdziałania nadzwyczajnym skutkom pandemii COVID-19. Zmiany te zapewnią dodatkową elastyczność oraz uproszczą i usprawnią procedury. Aby zmniejszyć presję na przepływy środków pieniężnych, państwom członkowskim umożliwiono również skorzystanie w roku obrachunkowym 2020–2021 ze stopy dofinansowania z budżetu Unii w wysokości 100 %. Zachęca się Chorwację do pełnego wykorzystania tych możliwości, aby wesprzeć obywateli i sektory, które są najbardziej narażone na trudności.

(9) Społeczno-ekonomiczne skutki pandemii najprawdopodobniej będą znaczne i będą rozkładać się nierównomiernie w poszczególnych regionach Chorwacji ze względu na różne modele specjalizacji. Szczególnie dotknięte zostaną regiony przybrzeżne i wyspy, które w znacznym stopniu zależą od turystyki. Obecna sytuacja wymaga w związku z tym ukierunkowanych działań politycznych.

---

[7] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/460 z dnia 30 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013 oraz (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do szczególnych środków w celu uruchomienia inwestycji w systemach ochrony zdrowia państw członkowskich oraz w innych sektorach ich gospodarek w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa) (Dz.U. L 99 z 31.3.2020, s. 5) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/558 z dnia 23 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1301/2013 i (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do szczególnych środków zapewniających wyjątkową elastyczność na potrzeby wykorzystania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Dz.U. L 130 z 24.4.2020, s. 1).

(10) W dniu 30 kwietnia 2020 r. Chorwacja przedłożyła swój krajowy program reform na 2020 r. i swój program konwergencji na 2020 r. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednoczesnej ocenie.

(11) Chorwacja jest obecnie objęta częścią zapobiegawczą paktu stabilności i wzrostu oraz podlega ustaleniom w zakresie reguły dotyczącej zadłużenia.

(12) W programie konwergencji na 2020 r. rząd planuje pogorszenie salda nominalnego z nadwyżki na poziomie 0,4 % PKB w 2019 r. do deficytu w wysokości 6,8 % PKB w 2020 r., a następnie poprawę w kierunku deficytu, który ma wynieść 2,4 % PKB w 2021 r. Według tego programu relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, po spadku w 2019 r. do 73,2 % PKB, wzrośnie w 2020 r. do 86,7 %. Na perspektywy makroekonomiczne i budżetowe wpływa duża niepewność związana z pandemią COVID-19.

(13) W odpowiedzi na pandemię COVID-19 oraz w ramach skoordynowanego unijnego podejścia Chorwacja wprowadziła środki budżetowe mające na celu zwiększenie możliwości swojego systemu ochrony zdrowia, powstrzymanie pandemii oraz pomoc tym osobom i przedsiębiorstwom, które zostały szczególnie dotknięte jej skutkami. Zgodnie z programem konwergencji na 2020 r. łączna wartość tych środków budżetowych wynosi 2,8 % PKB. Dwa główne środki to dotacje wypłacane przedsiębiorstwom na utrzymanie pracowników i zwolnienia podatkowe przyznawane przedsiębiorstwom najbardziej dotkniętym kryzysem. Ponadto Chorwacja wprowadziła środki, które wprawdzie nie mają bezpośredniego wpływu na budżet, ale przyczynią się do wsparcia płynności przedsiębiorstw. Wartość tych środków oszacowano w programie konwergencji na 2020 r. na 1,3 % PKB. Należą do nich odroczenia płatności podatku od osób fizycznych i od osób prawnych oraz składek na ubezpieczenia społeczne. Ogólnie rzecz biorąc, działania podjęte przez Chorwację są zgodne z wytycznymi określonymi w komunikacie Komisji w sprawie skoordynowanej reakcji gospodarczej na pandemię COVID-19. Pełne wdrożenie tych środków, a następnie zmiana kierunku polityki budżetowej w sposób, który umożliwi osiągnięcie rozważnej średniookresowej sytuacji budżetowej, kiedy pozwolą na to warunki ekonomiczne, przyczyni się do zachowania stabilności finansów publicznych w perspektywie średnioterminowej.

(14) Według prognozy Komisji z wiosny 2020 r. przy założeniu niezmiennego kursu polityki saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych Chorwacji w 2020 r. wyniesie -7,1 % PKB, a w 2021 r. osiągnie -2,2 % PKB. Prognozuje się, że wskaźnik zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych osiągnie poziom 88,6 % PKB w 2020 i spadnie do 83,4 % w 2021 r.

(15) W dniu 20 maja 2020 r. Komisja opublikowała sprawozdanie sporządzone zgodnie z art. 126 ust. 3 Traktatu w związku z planowanym przekroczeniem przez Chorwację w 2020 r. progu deficytu wynoszącego 3 % PKB. Ogólnie rzecz biorąc, analiza wskazuje, że kryterium deficytu określone w Traktacie i rozporządzeniu (WE) nr 1467/1997 nie jest spełnione.

(16) W odpowiedzi na pandemię Chorwacja szybko przedsięwzięła daleko idące środki w celu ochrony swoich obywateli i powstrzymania rozprzestrzeniania się wirusa. Pandemia (wraz z powiązanymi środkami powstrzymującymi jej rozprzestrzenianie się) doprowadziła do poważnych zakłóceń w działalności gospodarczej, co spowodowało negatywne skutki na rynku pracy. Zgodnie z prognozą Komisji szacuje się, że realny PKB zmniejszy się o 9,1 % w 2020 r. i poprawi się o 7,5 % w 2021 r., podczas gdy stopa bezrobocia wzrośnie do 10,2 % w 2020 r., a następnie poprawi się

do 7,4 % w 2021 r. Sektor turystyki, którego udział w chorwackiej gospodarce jest bardzo znaczący, zostanie poważnie dotknięty. Jednocześnie Chorwacja musiała stawić czoła skutkom poważnego trzęsienia ziemi w Zagrzebiu w dniu 22 marca 2020 r. Aby złagodzić negatywne skutki dla gospodarki, Chorwacja wprowadziła szereg ambitnych środków obejmujących środki wsparcia wynagrodzeń, zwolnienia z podatków i odroczenia płatności podatków i składek na ubezpieczenia społeczne, wsparcie dla MŚP, dodatkowe gwarancje na potrzeby ubezpieczeń eksportowych i moratoria na spłatę transzy pożyczek, a także środki szczególne na rzecz sektora turystyki i innych sektorów silnie dotkniętych kryzysem.

(17) Pandemia COVID-19 wystawiła odporność chorwackiego systemu ochrony zdrowia na próbę. Chociaż dostęp do opieki zdrowotnej jest na ogół dobry w Chorwacji, poziom niezaspokojonych potrzeb w zakresie opieki medycznej – ze względu na odległość – należy do najwyższych w UE. Bardziej równomierne rozmieszczenie geograficzne personelu medycznego i placówek opieki zdrowotnej pozwoliłoby na łatwiejszy dostęp do świadczeń zdrowotnych. Podział odpowiedzialności za placówki opieki zdrowotnej w Chorwacji między rząd centralny a władze okręgów wymaga wprowadzenia ulepszeń. Podsektor centralny musi pokrywać zadłużenie szpitali należących do okręgów, ale ma ograniczony wpływ na sposób zarządzania tymi szpitalami. Ściślejsza współpraca między podsektorem centralnym a okręgami ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia zaopatrzenia w kluczowe produkty medyczne i możliwości podjęcia kroków w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się COVID-19. Korzystanie z narzędzi e-zdrowia umożliwia ograniczenie bezpośrednich kontaktów między personelem medycznym i pacjentami, a także zmniejsza ryzyko zakażeń. Stosowanie e-recept jest powszechne, ale odsetek cyfrowych skierowań i dokumentacji medycznej jest bardzo niski.

(18) Ze względu na spowolnienie działalności gospodarczej pracodawcy mają trudności z wypłacaniem wynagrodzeń – oczekuje się, że doprowadzi to do wzrostu poziomu bezrobocia i ubóstwa, i jeszcze bardziej pogłębi dysproporcje terytorialne. Tradycyjnie uczestnictwo w aktywnej polityce rynku pracy jest bardzo niskie, ale w obecnych okolicznościach takie programy są coraz bardziej widoczne. Aby zapewnić wsparcie dla pracodawców i zminimalizować liczbę zwolnień, należy zwiększyć takie środki, jak również inne, określone w czasie, programy wsparcia, w szczególności rozwiązania w zakresie pracy w zmniejszonym wymiarze czasu. W perspektywie krótkoterminowej środki takie służą utrzymaniu miejsc pracy, ale w perspektywie średniookresowej istnieje możliwość lepszego przewidywania potrzeb rynku pracy na etapie odbudowy. Chorwackie publiczne służby zatrudnienia powinny zintensyfikować wysiłki na rzecz wspierania siły roboczej w rozwijaniu odpowiednich umiejętności (np. umiejętności cyfrowych), opracowania strategii informacyjnych skierowanych do ludności biernej zawodowo i zwalczania pracy nierejestrowanej. Świadczenia dla bezrobotnych nie zapewniają zabezpieczenia dla zwolnionych pracowników, ponieważ zarówno ich zakres, jak i adekwatność, są niskie. W kontekście wysokich wskaźników ubóstwa i wykluczenia społecznego, dysproporcji terytorialnych oraz czynników ryzyka związanych z wiekiem, płcią i niepełnosprawnością ocenia się, że świadczenie zapewniające dochód minimalny również w ograniczonym stopniu przyczynia się do zmniejszania ubóstwa.

(19) Niezawodność łączności internetowej jest problematyczna. Gospodarstwa domowe w Chorwacji nie mają powszechnego dostępu do szybkiego internetu w domu. Około 70 % gospodarstw domowych ma dostęp do stałych sieci szerokopasmowych, a jedynie 6 % ma dostęp do stałych sieci szerokopasmowych o przepustowości co

najmniej 100 Mb/s. W szczególności na obszarach wiejskich może to uniemożliwiać telepracę i kształcenie na odległość, zwłaszcza wśród grup szczególnie wrażliwych, takich jak uczniowie z rodzin znajdujących się w niekorzystnej sytuacji lub osoby z niepełnosprawnościami. Istnieje ryzyko, że grupy te mogą zostać wykluczone z nagłej zmiany w kierunku bardziej cyfrowego społeczeństwa. Należy zintensyfikować alternatywne metody organizacji pracy wykorzystujące technologię cyfrową, w ścisłej współpracy z partnerami społecznymi, ponieważ liczba pracujących zdalnie pracowników (6–7 %) osiąga połowę średniej UE.

(20) Niektóre sektory gospodarki są stale zagrożone niedoborem siły roboczej, głównie z powodu niedoboru wykwalifikowanej kadry. Promowanie zdobywania odpowiednich umiejętności, w tym umiejętności cyfrowych, w trakcie kształcenia i szkolenia wstępnego, a następnie poprzez zmianę i podnoszenie kwalifikacji, może zwiększyć wydajność i zaradzić niedoborom kwalifikacji. Należy poprawić jakość i aspekt włączenia społecznego w systemie kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach; kontynuowana musi być również reforma programów nauczania. Wprowadzenie edukacji cyfrowej już przyniosło praktyczne korzyści w obecnym kryzysie; potrzebny jest dalszy rozwój infrastruktury i materiałów przeznaczonych do cyfrowego kształcenia i szkolenia, a także umiejętności cyfrowych nauczycieli, uczniów i dorosłych.

(21) Chorwacja powinna wspierać stały dopływ kredytów i innych form finansowania, w tym finansowania pozabankowego, do rentownych kredytobiorców, którzy ucierpieli w wyniku kryzysu. Chorwacja wprowadziła szereg środków stymulacyjnych i systemów wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Należy w dalszym ciągu dążyć do zapewnienia przedsiębiorstwom szybkiego i stałego wsparcia płynności poprzez pożyczki i gwarancje, w szczególności gwarancje państwowe, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP, aby przezwyciężyć kryzys i sprawnie przejść do etapu odbudowy. Chorwackie przedsiębiorstwa w dużym stopniu korzystają z kredytów bankowych i przepływów pieniężnych, aby zaspokoić swoje potrzeby w zakresie finansowania. Należy wesprzeć system bankowy gwarancjami, aby stworzyć nowe możliwości finansowania MŚP i zapewnić przedsiębiorstwom do nich lepszy dostęp. Przy opracowywaniu i wdrażaniu tych środków należy wziąć pod uwagę odporność sektora bankowego. Zwolnienia z podatków oraz odroczenia płatności podatków i składek na ubezpieczenia społeczne przyczyniły się również do zwiększenia płynności przedsiębiorstw.

(22) Podjęto ponownie wysiłki na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych i ograniczeń regulacyjnych. Ogólnie rzecz biorąc, wysokie obciążenie administracyjne i regulacyjne, na przykład w obszarze zezwoleń, wymogów dotyczących sprawozdawczości i procedur podatkowych, nadal hamuje działalność gospodarczą. Identyfikacja obciążeń administracyjnych i finansowych odbywa się w drodze konsultacji z zainteresowanymi stronami oraz za pośrednictwem specjalnej strony internetowej; wprowadzane są środki mające na celu ograniczenie najbardziej uciążliwych z tych zobowiązań. Zapewnienie sprawnego dostępu do zawodów i ich wykonywania, poprzez usprawnienie ram regulacyjnych i związanych z nimi procedur administracyjnych, ma również kluczowe znaczenie, zwłaszcza dla MŚP i mikroprzedsiębiorstw, w tym dla osób pracujących na własny rachunek. Dokonano przeglądu opłat parafiskalnych, a w maju 2020 r. rząd przyjął pierwszy plan działania.

(23) W celu sprzyjania odbudowie gospodarki ważne będzie przyspieszenie realizacji gotowych projektów w zakresie inwestycji publicznych i promowanie inwestycji prywatnych, m.in. w drodze odpowiednich reform. Chorwacja powinna wspierać

inwestycje w sektory pobudzające wzrost, przyczyniające się do transformacji ekologicznej i cyfrowej. Nowoczesna i solidna infrastruktura cyfrowa ma kluczowe znaczenie dla transformacji cyfrowej administracji publicznej i przedsiębiorstw. W kontekście transformacji cyfrowej warunkiem wstępnym są inwestycje w sieć o bardzo dużej przepustowości, w tym w sieć 5G. Inwestycje powinny wspierać cele Chorwacji w zakresie dekarbonizacji i transformacji energetycznej nakreślone w chorwackim krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu. Chorwacja ma szczególnie możliwości inwestowania w zrównoważony transport miejski i kolejowy, efektywność energetyczną, odnawialne źródła energii oraz infrastrukturę ochrony środowiska. Ponadto, jeżeli chodzi o gospodarkę wodną i gospodarowanie odpadami, Chorwacja znacznie pozostaje w tyle za średnią UE, a inwestycje są niezbędne do podtrzymania rozwoju gospodarczego Chorwacji. Programowanie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji na lata 2021–2027 mogłoby pomóc Chorwacji sprostać niektórym wyzwaniom związanym z przejściem na gospodarkę neutralną dla klimatu, w szczególności na terytoriach objętych załącznikiem D do sprawozdania krajowego. Pozwoliłoby to Chorwacji optymalnie wykorzystać ten fundusz.

(24) Efektywność chorwackiej administracji publicznej jest znacznie poniżej średniej UE. Niska zdolność opracowywania i wdrażania polityk i projektów ogranicza skuteczność i szybkość działania, co, podczas kryzysu, stało się widoczne przy wdrażaniu funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, które w przypadku Chorwacji stanowią istotną szansę na złagodzenie skutków kryzysu i wsparcie odbudowy gospodarki. Nie postępuje wdrażanie nowego systemu planowania strategicznego wraz z zapowiedzianą krajową strategią rozwoju. Ponadto istnieje duże terytorialne rozdrobnienie organów administracji publicznej oraz brak równowagi między obowiązkami a zasobami władz na poziomie lokalnym. Przyczynia się to do nierównej jakości usług publicznych świadczonych w całym kraju i powoduje wzrost kosztów administracyjnych.

(25) Znaczne zaległości i długie postępowania w sądach cywilnych i handlowych nadal mają wpływ na otoczenie działalności gospodarczej i skuteczne rozwiązywanie przypadków niewypłacalności, natomiast wyzwania związane z jakością i skutecznością wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych utrudniają zwalczanie przestępstw gospodarczych i finansowych. Osiągnięto postępy pod względem rozstrzygania najbardziej zaległych spraw sądowych i wykorzystywania łączności elektronicznej w sądach, ale wciąż pozostaje wiele do zrobienia.

(26) Obecne zalecenia koncentrują się wprawdzie na łagodzeniu społeczno-gospodarczych skutków pandemii i ułatwianiu ożywienia gospodarczego, jednak wydane w 2019 r. zalecenia dla tego kraju, przyjęte przez Radę w dniu 9 lipca 2019 r., obejmowały również reformy, które są niezbędne do podjęcia średnio- i długoterminowych wyzwań strukturalnych. Zalecenia te pozostają aktualne i będą nadal monitorowane w ramach kolejnego rocznego cyklu europejskiego semestru. To samo dotyczy zaleceń dotyczących polityk gospodarczych związanych z inwestycjami. Zalecenia te należy uwzględniać do celów strategicznego programowania finansowania w ramach polityki spójności w okresie po 2020 r., w tym do celów środków ograniczających i strategii wyjścia wdrażanych w odpowiedzi na obecny kryzys.

(27) Sektor finansowy Chorwacji jest dobrze skapitalizowany i rentowny, a w ciągu ostatnich kilku lat jakość aktywów w sektorze bankowym się poprawiła. Niemniej jednak instytucje finansowe prawdopodobnie znajdą się w obliczu pewnej presji, biorąc pod uwagę ich zaangażowanie w sektorach najbardziej narażonych na skutki pandemii COVID-19. Wprowadzono środki, aby złagodzić negatywny wpływ na przedsiębiorstwa środków powstrzymujących rozprzestrzenianie się pandemii. Istotne

jest, aby środki te miały charakter tymczasowy, ściśle powiązane z pandemią i były odpowiednie do tego, by pomóc przedsiębiorstwom borykającym się z trudnościami finansowymi w powrocie do prawidłowego funkcjonowania. Takie podejście będzie wspierać przedsiębiorstwa bez wywierania negatywnego wpływu na postęp, jaki Chorwacja poczyniła w zakresie poprawy stabilności swojego sektora finansowego.

(28) Kontynuowanie wysiłków na rzecz wzmocnienia ram w celu zapobiegania korupcji i nakładania stosownych sankcji ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia ożywienia w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 oraz dla osiągnięcia skutecznego, rozliczalnego i przejrzystego przydziału i dystrybucji środków finansowych i zasobów. Pomimo częściowego wdrożenia kilku planów działania, w przypadku przedsiębiorstw nadal powszechne są przypadki korupcji i konfliktu interesów. Aby zapewnić przejrzyste i skuteczne wykorzystanie funduszy publicznych, konieczne są dalsze wysiłki na rzecz wzmocnienia ram w celu zapobiegania korupcji i nakładania stosownych sankcji. Potrzebne są skuteczniejsze narzędzia w tym zakresie, zwłaszcza na szczeblu lokalnym. Nadal konieczne jest usprawnienie mechanizmów nadzoru w przypadku urzędników lokalnych i osób powołanych na stanowiska w lokalnych przedsiębiorstwach publicznych, podobnie jak potrzeba zapewnienia, aby Komisja ds. Konfliktów Interesów mogła pełnić najważniejsze powierzone jej obowiązki w dziedzinie prewencji. Inicjatywy mające na celu zwiększenie przejrzystości, takie jak publikowanie informacji o stanie majątkowym sędziów i prokuratorów, mają rozpocząć się w 2020 r.

(29) Europejski semestr zapewnia ramy, które umożliwiają stałe koordynowanie polityki gospodarczej i zatrudnienia w Unii, co może przyczynić się do osiągnięcia gospodarki zrównoważonej. W swoich krajowych programach reform na 2020 r. państwa członkowskie podsumowały postępy w realizacji określonych przez Organizację Narodów Zjednoczonych celów zrównoważonego rozwoju. Poprzez pełną realizację poniższych zaleceń Chorwacja przyczyni się do postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz do wspólnych wysiłków na rzecz zapewnienia konkurencyjnej zrównoważoności w Unii.

(30) W ramach europejskiego semestru w 2020 r. Komisja przeprowadziła wszechstronną analizę polityki gospodarczej Chorwacji, którą opublikowała w sprawozdaniu krajowym na 2020 r. Komisja oceniła również program konwergencji na 2020 r. i krajowy program reform na 2020 r., a także działania następcze podjęte w odpowiedzi na zalecenia skierowane do Chorwacji w poprzednich latach. Wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla stabilnej polityki budżetowej i społeczno-gospodarczej w Chorwacji, ale także ich zgodność z unijnymi przepisami i wytycznymi, ze względu na konieczność wzmocnienia ogólnego zarządzania gospodarczego w Unii przez wnoszenie na szczeblu unijnym wkładu w przyszłe decyzje krajowe.

(31) W świetle tej oceny Rada przeanalizowała program konwergencji na 2020 r.[8], a jej opinia znajduje odzwierciedlenie w szczególności w zaleceniu 1 poniżej.

(32) W świetle dokonanej przez Komisję szczegółowej oceny sytuacji i powyższej oceny Rada przeanalizowała krajowy program reform na 2020 r. i program konwergencji na 2020 r. W niniejszych zaleceniach uwzględniono fakt, że w ramach dążenia do korekty zakłóceń równowagi należy w pierwszej kolejności stawić czoła pandemii i sprzyjać ożywieniu gospodarczemu. Zalecenia odnoszące się bezpośrednio do zakłóceń równowagi makroekonomicznej stwierdzonych przez Komisję na podstawie

[8] Na podstawie art. 9 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97.

art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 znajdują odzwierciedlenie w zaleceniach 1, 2, 3 i 4,

NINIEJSZYM ZALECA Chorwacji podjęcie w latach 2020 i 2021 działań mających na celu:

1. Zgodnie z ogólną klauzulą korekcyjną podjęcie wszelkich działań niezbędnych do skutecznego zwalczania pandemii, utrzymania gospodarki i w dalszej kolejności wsparcia ożywienia gospodarczego. W przypadku gdy warunki ekonomiczne na to pozwalają, prowadzenie polityki budżetowej mającej na celu osiągnięcie rozważnej średniookresowej sytuacji budżetowej i zapewnienie zdolności obsługi zadłużenia, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji. Wzmocnienie odporności systemów ochrony zdrowia. Promowanie bardziej równomiernego rozmieszczenia geograficznego personelu medycznego i placówek opieki zdrowotnej, ściślejsza współpraca między wszystkimi poziomami administracji i inwestycje w e-zdrowie.

2. Wzmocnienie instrumentów i instytucji rynków pracy oraz poprawa adekwatności świadczeń dla bezrobotnych i systemów dochodu minimalnego. Zwiększenie dostępu do infrastruktury cyfrowej i usług cyfrowych. Promowanie nabywania umiejętności.

3. Utrzymanie środków zapewniających płynność małym i średnim przedsiębiorstwom oraz osobom prowadzącym działalność na własny rachunek. Dalsze ograniczenie opłat parafiskalnych i ograniczeń w zakresie regulacji rynku towarów i usług. Przyspieszenie realizacji gotowych projektów w zakresie inwestycji publicznych i promowanie inwestycji prywatnych, aby wspierać odbudowę gospodarki. Skoncentrowanie inwestycji na transformacji ekologicznej i cyfrowej, w szczególności na infrastrukturze środowiskowej, zrównoważonym transporcie miejskim i kolejowym, ekologicznym i wydajnym wytwarzaniu i wykorzystaniu energii oraz szybkich łączach szerokopasmowych.

4. Wzmocnienie zdolności i zwiększenie skuteczności administracji publicznej w zakresie opracowywania i wdrażania publicznych projektów i polityk na szczeblu centralnym i lokalnym. Poprawa skuteczności systemu sądownictwa.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Rady
Przewodniczący